

PROBLEMELE STRATEGICE DE DEZVOLTARE A COMPLEXULUI VITIVINICOL AL MOLDOVEI

.....
*Acad. Boris GAINA,
Institutul Național al Viei și Vinului
din Moldova*

STRATEGICAL ISSUES OF DEVELOPMENT OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA'S WINE-MAKING COMPLEX

The further development of the wine-making branch from the Republic of Moldova carries on the issues' solving like: the reclaiming of the planting viticulture material of the autochthonous sort and the obtaining in base of the Moldova's wine-making wine with the export on the European Union's markets. The oenology's appreciation regarding the European clone planted in Moldova will permit their homologation and multiplication on an industrial scale.

The cultivation of the new sorts with a high resistance to the biotic and abiotic factors would allow the obtaining ecologic juices and wines. The mechanized gathering becomes a vital need, having in view the labor force crises, the unfavorable climate conditions in autumn. The must's and the moldo-lactic effervescence of the red wine is a desideratum and their directed achievement would allow the wine obtaining with the high organoleptic qualities.

Transformările survenite în complexul agroindustrial al Republicii Moldova au generat o serie de probleme ce țin de realizarea cu succes a strategiei statului în dezvoltarea în continuare a uneia dintre cele mai vechi, tradiționale și prestigioase ramuri – viticultura și vinificația. Îndeletnicirea de milenii a poporului moldav rămâne și astăzi o preocupare prioritară a locuitorilor din sectorul rural al țării noastre.

La cele peste 100 mii ha viță de vie destinate producerii strugurilor marfă pentru procesare industrială (93%) și consum în stare proaspătă (7%) sunt atașate și circa 47 mii ha de vii pe loturile aferente caselor de locuit și localităților. Estimările din ultimii ani demonstrează faptul, că recolta globală

de struguri se menține în volumul de 450-550 tone. Conform statisticii Organizației Internaționale a Viei și Vinului, Moldova se află în topul celor 5 țări din lume după suprafața plantațiilor de viță de vie și recolta globală (Casteluci R., 2007). Cota parte a ramurii vitivinicole în formarea bugetului țării, provenită de la vânzări, depășește 25%, ceea ce încă o dată atestă importanța ramurii vitivinicole în economia națională a Moldovei.

Este important să menționăm că în diferite genuri de activitate profesională în complexul vitivinicol, care ocupă doar 6% din suprafața teritoriilor arabile, sunt antrenați în medie cca 250 mii de lucrători. După rentabilitatea sa, viticultura și vinificația în condițiile Republicii Moldova se plasează pe unul din primele locuri; venitul net obținut de la 1 ha de viță de vie plantat cu clone europene de soiuri tehnice cu o recoltă normală de 9-11 t/ha (*Cabernet-Sauvignon, Merlot, Pinot noir, Chardonnay, Sauvignon, Traminer și Muscat ottonel*) depășește 25 mii lei, iar la soiurile de masă (*Moldova, Cardinal, Muscat de Hamburg ș.a*) acest indice economic important variază între 30-50 mii lei și mai mult. Dezvoltarea cu succes a întregii economii a țării noastre depinde în mare măsură de soluționarea problemelor strategice ce stau în fața complexului vitivinicol al Republicii Moldova.

Compartimentul vitivinicol include o serie întregă de transformări, menite să aducă baza de producere a strugurilor marfă pe țară la nivelul cerințelor actuale. Se cer soluționate trecerea soiurilor autohtone (*Feteasca albă, Feteasca regală, Coarna neagră, Rara neagră ș.a*) printr-o selecție clonală bine pusă la punct, cu evidențierea celor mai performante variante în condițiile ecologo-pedologice ale Republicii Moldova.

Păstrarea patrimoniului vitivinicol local, moldav de viță de vie, cultivat în acest areal viticol european, mondial este o problemă de mare importanță națională. Cererile la vinuri din soiuri autohtone, precum cele de *Cotnari* din România, *Tocai* din Ungaria, *Mozel* din Germania, *Alsacia, Burgundia, Gironda* și altele din Franța, *Riocha* din Spania, *Asti* și *Cianti* din Italia etc., cresc în fiecare an pe piețele Uniunii Europene cu cel puțin 5-7%.

Sarcinile noastre vis-a-vis de cele peste 25 mii ha de viță de vie, plantate pe parcursul ultimilor 7 ani preponderent în regiunea Sud și mai puțin în Centru a viticulturii Moldovei, constau în a evidenția prin aprecieri agrobiologice și oenologice acele clone din selecția țărilor Uniunii Europene (Franța, Italia și Germania) care se caracterizează ca cele mai performante în calitatea vinurilor liniștite,

spumantelor și distilatelor obținute. În baza acestor cercetări complexe, se vor omologa anume acele clone din *Vitis vinifera*, care în condițiile regiunilor, arealelor și centrelor vitivinicole asigură obținerea materiei prime – a strugurilor din care se produc și se exportă cu o eficacitate înaltă vinuri și divinuri de calitate superioară, competitivă.

Pepiniera vitivinicolă a Moldovei, în care activează peste 25 agenți economici și care are în arsenalul său plantații-mamă de portaltoi și altoi de bază și certificat poate asigura integral necesitățile întregii ramuri viticole a țării. În acest context sunt necesare importante investiții în vederea lărgirii suprafețelor plantațiilor-mamă de portaltoi și altoi de categorii biologice superioare. Trebuie de perfecționat în continuare tehnologia în pepiniera viticolă în scopul asigurării unui randament de peste 50% în plante altoi de I-a categorie. Se cer elaborate metode eficiente de luptă cu cancerul bacterial și alte infecții ale materialului săditor. Experiența anului 2007 cu seceta catastrofală ce a avut loc ne-a convins încă o dată că fără irigație eficientă este imposibilă dezvoltarea cu succes a producției de material săditor de portaltoi și altoi, asigurarea pe perioada de vegetație în câmp a normelor necesare de umiditate în sol și în aer. Se cer intensificate cercetările ce țin de asanarea materialului săditor, de obținerea unei afinități dintre portaltoi și altoi în tehnologiile pepinieritului viticol la spectrul larg de varietăți de portaltoi și clonelor din specia *Vitis vinifera*.

Agrotehnica viței de vie include o serie de chestiuni ce țin de densitatea plantelor (butucilor) la l ha în funcție de fertilitatea (bonitetul), vigurozitatea soiului, alte particularități biologice ale varietăților incluse în proiectele de plantare. Se cere de diminuat considerabil numărul de treceri cu tractorul pe intervalul dintre rândurile de viță de vie, de redus numărul de prelucrări ale solului, de implementat rațional și eficient sideratele ce ar asigura lupta cu eroziunea solului și îngrășarea parțială organică a lui. Tot mai des ne convingem că strugurii trebuie scoși la lumină prin înlăturarea lăstarilor la copilit și defolierea în regiunea recoltei pe butuci.

Deși există suficiente brațe de muncă în sectorul rural al economiei naționale, exodul forței de muncă, scăderea natalității și alte procese social-demografice forțează să avansăm și în studiul utilizării culesului mecanizat cu combinele: trebuie să luăm în considerație că actualmente în Franța cca 25% din toată suprafața de 840 mii ha se culege mecanizat.

În condițiile Moldovei am putea reuși să

recoltăm mecanizat strugurii pentru a obține vinuri și apoi distilate la producerea divinului și brandy, concentratelor din struguri și, așa cum se practică în unele țări din Europa (Franța, Germania, Italia ș.a.) și America (SUA, Argentina ș.a.), la producerea vinurilor de consum curent. În cunoscutul concern francez “Salin di Midi”, care produce cca 35% din tot sucul din struguri în spațiul Uniunii Europene, peste 85% din recolta de struguri se culege mecanizat cu combinele (Gaina B., 1996).

Procesarea industrială a strugurilor-materie primă pentru obținerea vinurilor de calitate superioară și competitive, chiar și în baza utilajului performant de producție a celor mai prestigioase firme europene (“Vaslin Bucher”, “Vela”, “Pera”, “Europress”, “Food Technologie”, “Padovan” etc.) necesită în modul cel mai responsabil monitorizarea profesionistă a proceselor de clarificare a mustului, macerare a mustutelei, însămânțarea mustului cu revuri selectate (încercate, aprobate), dirijarea minuțioasă a fermentării alcoolice a mustului, sulfitării mustului și vinului tânăr, tratării vinului brut în scopul atingerii unei stabilități garantate și totale, îmbutelierii vinurilor asigurând sterilitatea întregului proces tehnologic și a procesului finit, altor etape tehnologice importante în vinificație.

Uvologia și oenologia practice sunt chemate să contribuie în modul cel mai efectiv la soluționarea problemelor stringente ce stau în fața ramurii vitivinicole, precum și ale celor strategice ce țin de dezvoltarea în continuare a complexului vitivinicol al Republicii Moldova. Acestea sunt:

1. Studiul genético-molecular al genomilor din *Vitis vinifera* pentru a obține varietăți noi de viță de vie rezistente la factorii biotici și abiotici ai mediului ambiant, cu un conținut redus în deglicozid malvidol și metil antranilat, cu calități organoleptice competitive la soiurile clasice.
2. Aprecieri agrobiologice și oenologice ale clonelor europene din *Vitis vinifera*, plantate în Republica Moldova pentru omologarea celor mai performante în diverse regiuni vitivinicole ale țării în scopul producerii vinurilor competitive pe piețele de desfacere.
3. Asigurarea științifică a proiectelor de organizare a tehnologiilor complexe vitivinicole de producere a strugurilor de masă, a sucurilor și a vinurilor ecologice/biologice în Moldova.
4. Racordarea actelor normative din complexul vitivinicol al Republicii Moldova la cele ale Uniunii Europene, a Organizației Internaționale a Viei și Vinului și altor instituții mondiale pentru realizarea cu succes a vectorului politicii țării noastre de integrare în Uniunea Europeană.
5. Finalizarea cercetărilor și organizarea

implementării procedeele de valorificare a produselor secundare și deșeurilor din complexul vitivinicol pentru producerea acidului tartric, uleiului din semințe, taninelor oenologice, coloranților naturali antocianici, alcoolului etilic, biogazului de la apele reziduale, solvenților etc.

6. Elaborarea procedeele eficiente de denocificare a sedimentelor Albastru de Berlin (de Prusia) din stocurile multianuale a fabricilor de vin din Republica Moldova, întru asigurarea securității ecologice în țară.

7. Renovarea parcului de utilaje de laborator pentru investigații viticole, biologice, microbiologice și oenologice din Institutul Național al Viei și Vinului, Centrul Național de verificare a calității produselor vitivinicole, catedrele de viticultură a UASM și de vinificație a UTM, laboratoarele CNVV.

8. Organizarea activităților de cercetare de către studenți, masteranzi și doctoranzi în laboratoarele instituțiilor din cadrul Academiei de Științe a Moldovei,

Institutului Național al Viei și Vinului, universităților din țară.

9. Organizarea practicilor studenților din universități și colegii specializate la unitățile de producere de stat și private din complexul vitivinicol al Republicii Moldova și din țările UE și CSI.

10. Coordonarea activităților desfășurate de către instituțiile de stat și obștești (Uniunea Oenologilor din Moldova, Ghildea vinificatorilor, Uniunea viticultorilor, Uniunea pepinieriștilor viticoli, Uniunea producătorilor și exportatorilor etc.) cu politicile statului realizate de Agenția Agroindustrială „Moldova Vin” și coordonate integrat pe întreaga țară.

11. Dinamizarea relațiilor bilaterale între savanții și specialiștii din viticultura și vinificația Moldovei cu colegii din Organizația Internațională a Oenologilor, cu cei din țările UE și CSI prin convocarea de manifestări științifico-practice pe cele mai stringente probleme din regiunile vitivinicole europene și din lumea întreagă.

Andrei Sârbu. Sanctuar. U/p, 1999